

225. DOPISNA SEJA VLADE RS

Ljubljana, 6. 6. 2024 - Vlada RS je na 225. dopisni seji, ki je potekala 5. 6. 2024, med drugim izdala Odlok o finančni pomoči za odpravo posledic škode v kmetijstvu zaradi pozebe, neurij s točo in poplav leta 2023, sprejela mnenje o predlogu družbe Addiko Bank za začasno zadržanje izvrševanja delov Zakona o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev in sprejela stališče RS k zadevi Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Obvladovanje podnebnih tveganj – zaščita ljudi in blaginje.

Odlok o finančni pomoči za odpravo posledic škode v kmetijstvu zaradi pozebe, neurij s točo in poplav leta 2023

V letu 2023 so pozeba, neurja s točo in poplave (v nadaljevanju: naravne nesreče) na nekaterih kmetijskih gospodarstvih povzročile 100-odstotno uničenje kmetijskih pridelkov, trajnih nasadov in izgubo plemenske živine. Škoda, ki je nastala zaradi naravnih nesreč, bo poslabšala ekonomski položaj prizadetih kmetijskih gospodarstev, ki se ukvarjajo s primarno kmetijsko proizvodnjo.

Odlok je pripravljen na podlagi Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč in je podlaga za dodelitev finančne pomoči za popolno škodo v primarni kmetijski proizvodnji, ki je nastala zaradi posledic naravnih nesreč leta 2023. Do finančne pomoči je upravičena oseba, ki na ozemlju Republike Slovenije:

- obdeluje kmetijska zemljišča in proizvaja kmetijske pridelke;
- je v času pojava naravne nesreče kot nosilec kmetijskega gospodarstva vpisana v register kmetijskih gospodarstev, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo in gozdarstvo;
- ki je v postopku izdelave ocene škode oddala podpisan in datiran pred-tiskani obrazec za prijavo škode »Obrazec 2.09: Ocena škode na kmetijskih kulturah« oziroma Obrazec 6 Ocena škode na živalih, perutnini in ribah, povzročene po naravni nesreči iz priloge 9 Uredbe o metodologiji za ocenjevanje škode (Uradni list RS, št. 67/03, 79/04, 33/05, 81/06 in 68/08) na pristojno občino in
- izpolnjuje pogoje iz odloka.

Osebe iz prejšnjega odstavka so upravičene do finančne pomoči za tiste kmetijske pridelke na Grafični enoti rabe (v nadaljevanju: GERK), za katere iz ocene škode izhaja, da so 100-odstotno poškodovane, ter za uničene ali drugače v celoti izgubljene trajne nasade in plemensko živino. Upravičencu se za odpravo posledic škode v kmetijstvu za posamezni kmetijski pridelek ter izgubljena proizvodna sredstva, in sicer trajne nasade in plemensko živino, dodelijo sredstva v višini do največ 30 % ocene neposredne škode.

Finančna pomoč se zagotovi kot de minimis pomoč, v skladu s pravili Uredbe Komisije 1408/2013/EU. Za izplačilo pomoči po odloku je zagotovljenih do 2 milijona

evrov sredstev. Najnižja finančna pomoč, ki se odobri in izplača upravičencu po odloku, je 100 evrov.

Predlog za začasno zadržanje izvrševanja delov Zakona o obnovi

Addiko Bank je vložila pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti 78., 137., 138. in 144. člena zakona o obnovi, hkrati pa predlaga začasno zadržanje izpodbijanih določb, na podlagi katerih je bil uveden začasen davek na bilančno vsoto bank in hranilnic.

Vlada RS meni, da navedbe banke glede nastopa nepopravljivih oziroma težko popravljivih škodljivih posledic izpodbijanih določb, ki bi nastale z izvrševanjem in bi opravičevale zadržanje izvrševanja zakona, niso utemeljene.

Vlada je svoje mnenje podrobneje obrazložila, med drugim pa je spomnila, da je bil interventni zakon o obnovi sprejet zaradi zagotavljanja obnove in razvoja na območjih, ki so jih avgusta lani prizadele poplave in zemeljski plazovi. Z zakonom je bil zagotovljen celovit pristop pri odpravljanju škode na infrastrukturnih, gospodarskih in stanovanjskih objektih, pa tudi pri zagotavljanju nadaljnjega razvoja prizadetih območij in izvajanju preventivnih ukrepov za večjo varnost.

Za financiranje projektov in ukrepov, povezanih s poplavami in plazovi, je bil z zakonom o obnovi ustanovljen namenski proračunski sklad za obnovo, na katerem se sredstva zbirajo ločeno od drugih proračunskih sredstev. Med viri financiranja proračunskega sklada za obnovo je med drugim določen tudi davek na bilančno vsoto bank. Gre za začasni petletni davek, predlog za njegovo uvedbo pa je bil oblikovan po posvetovanjih z bankami in Banko Slovenije ter ob upoštevanju mnenja Evropske centralne banke glede podobnih ureditev obdavčitev bank, ki so jih v zadnjem obdobju že sprejele nekatere države članice Evropske unije.

Stališče Republike Slovenije do Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Obvladovanje podnebnih tveganj – zaščita ljudi in blaginje

Republika Slovenija pozdravlja sporočilo Evropske komisije glede obvladovanja podnebnih tveganj – zaščita ljudi in blaginje. Slovenija spada ne le med na podnebna tveganja najbolj ranljive članice EU, ampak tudi med članice, ki so zaradi negativnih učinkov podnebnih sprememb dejansko že močno prizadete. Slovenija je država, ki je med letoma 1980 in 2022 v EU zaradi podnebnih nesreč utrpela največjo gospodarsko škodo glede na BDP. Zato meni, da je objava EUCRA poročila in Sporočila Evropske komisije o obvladovanju podnebnih tveganj izjemnega pomena ne le za EU, ampak tudi (oz. še posebej) za Slovenijo.

Republika Slovenija se strinja, da podnebna kriza predstavlja eno od največjih eksistencialnih nevarnosti, s katerimi se soočamo. S proaktivnim upravljanjem je treba

izboljšati pripravljenost na podnebne vplive in njihove posledice ter pri tem ohraniti družbene funkcije, pa tudi konkurenčnost gospodarstva in podjetij ter s tem delovnih mest. Republika Slovenija ob tem opozarja, tudi na osnovi lastnih izkušenj iz katastrofalnih poplav 2023, da bi morale Evropska komisija in Države članice (v nadaljevanju: DČ) povečati proaktivno ukrepanje na področju varnosti, zdravja, okolja in zaščite premoženja ljudi. Republika Slovenija poziva k integraciji načel podnebne odpornosti v ostale politike EU in okreptvi sodelovanja med državami.

Republika Slovenija podpira prizadevanja, da se okrepi odziv na podnebno krizo in izboljša odpornost EU. Strinja se, da moramo pri tem slediti evropski viziji zdrave, vključujoče in pravične družbe ter Agendi za trajnostni razvoj do leta 2030, katere 13. cilj jasno opredeljuje strateško usmerjenost politik v boju proti podnebnim spremembam. Treba je vložiti še dodaten napor v solidarnost, vključevanje, inovacije in zagotavljanje načel pravne države.

Republika Slovenija pozdravlja predlagane izboljšave na področju boljšega upravljanja: jasna odgovornost za tveganja, okrepljene strukture upravljanja in sinergije v postopkih upravljanja. Opozarja pa na odsotnost prepoznavanja mest, kot enega od zelo pomembnih nosilcev upravljanja in zagotavljanja kakovosti življenja. DČ morajo še naprej iskati načine kako mesta vzpodbujati in podpirati pri skupnem prehodu v podnebno nevtralno in na podnebne spremembe odporno družbo. Mesta so tudi idealen prostor za testiranje novih rešitev in novih poslovnih modelov.

Republika Slovenija pozdravlja namero za nadaljevanje vlaganja v raziskave in inovacije ter odpravo vrzeli v spretnostih, delovni sili in znanju. Opozarja pa na nujnost standardizacije metod in predstavitev podatkov na uporabniku razumljiv način. Podatki so še vedno prevečkrat med seboj neprimerljivi in slabo dostopni. Republika Slovenija podpira uporabo satelitskih podatkov in storitev za opozarjanje na nevarnost in druge nesreče.

Republika Slovenija se strinja z namero po boljšem prostorskem načrtovanju v DČ in upoštevanju podnebnih tveganj pri načrtovanju in vzdrževanju kritične infrastrukture ter meni, da je potrebno nadaljevanje varstva tal kot neobnovljivega vira s ključno vlogo v procesih zadrževanja in filtriranja vode, vezave atmosferskega ogljika, kroženja organske snovi in biotske raznovrstnosti.

Republika Slovenija se strinja, da je za učinkovito obvladovanje podnebnih tveganj potrebno ekosisteme ohranjati ter učinkovito upravljati, tiste v slabem stanju pa obnoviti. Za doseganje podnebne odpornosti prednostno podpiramo uresničevanje na naravi temelječih rešitev, ki povečujejo podnebno odpornost in so dolgoročno stroškovno učinkovite. Republika Slovenija se tudi strinja z izpostavljeno potrebo po celostnem in vključujočem pristopu, da bi lahko zagotovili dobro stanje ekosistemov na velikih območjih ter njihovo odpornost na pritiske.

Republika Slovenija poziva k izboljšanju strateške avtonomije na področju hrane v EU. EU potrebuje jasen načrt, kako bo zagotovila prehransko varnost. Republika Slovenija pri tem opozarja tudi na potrebo po večji zaščiti najboljših kmetijskih zemljišč in preprečevanju nadaljnje pozidave.

Kot nedavna prejemnica pomoči mehanizma Unije na področju civilne zaščite in Solidarnostnega sklada EU, Republika Slovenija močno podpira prizadevanja za pripravo sistemov in sredstev civilne zaščite na prihodnost, in sicer z naložbami v strokovna znanja, odzivne zmogljivosti in sam odziv.

Republika Slovenija podpira tudi uporabo načela, da se ne škoduje bistveno pri izvajanju programov in dejavnosti EU ter podpira prizadevanja za vključevanje podnebne odpornosti v javna naročila. DČ potrebujemo več znanja in veščin, kako podnebne kriterije vključiti v sisteme javnega naročanja. Pozdravlja tudi sklic začasne skupine za razmislek o mobilizaciji financiranja za podnebno odpornost. Pri tem opozarja, da doseganje podnebno-energetskih ciljev predstavlja v naslednjih letih enega največjih izzivov tudi za fiskalno politiko. Prav tako Republika Slovenija podpira ciljno usmerjenost naložb in spodbude za zasebne naložbe v učinkovito obvladovanje podnebnih tveganj in krepitev podnebne odpornosti.
